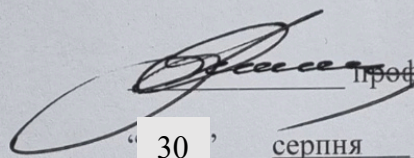

Робоча програма дисципліни «Стратегічне управління»
Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економіки та адміністрації
Кафедра менеджменту
Львів, 2023 – 24 рр.

Кафедра менеджменту

Розробник:
Замрост М. В. та Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри

проф. Кундицький О. О.
« 30 » серпня 2023 р.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ПП2.1.2.18

«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЇ»

галузь знань
спеціальність
факультет
форма навчання

07 «Управління та адміністрування»
073 «Менеджмент»
економічний
денна/заочне

© Львівський національний університет імені Івана Франка, 2023.

© Замрост М. В., 2023

Львів – 2023 рік

Робоча програма навчальної дисципліни ПП2.1.2.18 «Стратегічне управління конкурентоспроможністю організації» для студентів денної форм навчання галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальностей 073 «Менеджмент». – Львів, 2023. – 17 с.

Розробник:

Замроз Мар'яна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри менеджменту

(протокол від „30” серпня 2023 р., № 2).

© Львівський національний
університет імені Івана Франка,
2023.

© Замроз М. В., 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(Витяг з програми навчальної дисципліни
ПП2.1.2.18 „Стратегічне управління конкурентоспроможністю
організації”)

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика НД	
		денна ФН	заочна ФН
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 07 „Управління та адміністрування”	Вибіркова	
Змістових модулів – 2		Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – ІНДЗ		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 90	Спеціальність: 073 „Менеджмент”	Семестр	
Тижневих годин для ДФН: аудиторних – 4 самостійної роботи – 7,25	Освітній рівень: другий (магістерський)	3- й	3-й
		Лекції	
		16 год.	8 год
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год
		Самостійна робота	
		58 год.	78 год
		ІНДЗ:	
		ІНДЗ	
Вид контролю: Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для очної форми здобуття освіти – 1:1,8
- для заочної форми здобуття освіти – 1:6,5

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни „Стратегічне управління конкурентоспроможністю організації” є формування комплексу теоретичних знань і практичних навичок щодо діагностики та стратегічного управління конкурентоспроможністю організації, а також особливостей конкуренції на міжнародному ринку.

Основними завданнями викладання дисципліни „Стратегічне управління конкурентоспроможністю організації” є теоретична та практична підготовка студентів з питань:

- діагностики конкурентного середовища;
- бенчмаркінгу і конкурентної розвідки;
- управління конкурентними перевагами об’єктів конкурентоспроможності;
- стратегічного управління конкурентоспроможністю товарів і послуг;
- ефективних технологій формування стратегічної конкурентоспроможності організації;
- особливостей стратегічного управління конкурентоспроможністю організації;
- складових конкурентного потенціалу організації;
- діагностики конкурентного статусу сучасної організації;
- ефективного управління конкурентними ризиками;
- процесу формування ефективних конкурентних стратегій;

- ефективного управління міжнародної конкурентоспроможністю вітчизняних підприємств;
- управління конкурентоспроможністю товарів і послуг на світовому ринку.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття здобувачами компетентностей:

Загальні компетенції (ЗК):

ЗК2 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)

Спеціальні (фахові) компетенції (ФК):

ФК1 Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, у тому числі відповідно до визначених цілей та міжнародних стратегій;

ФК2 Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

ФК9 Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, ухвалювати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

ПРН5 Планувати діяльність організації у стратегічному та тактичному розрізах;

ПРН13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти такими професійно-функціональними **знаннями та вміннями:**

- розуміти сутність конкуренції;
- знати структуру конкурентних ринків;
- розуміти сутність стратегічної конкурентоспроможності;
- володіти навичками діагностики конкурентного середовища;
- вміти аналізувати діяльність конкурентів;
- розуміти місце і значення конкурентної розвідки в сучасних умовах господарювання;
- розуміти сутність та властивості конкурентних переваг;
- знати стадії формування конкурентних переваг;
- вміти ефективно управляти конкурентними перевагами об'єктами конкурентоспроможності;
- володіти навичками оцінки та аналізу стратегічної конкурентоспроможності товарів і послуг;
- вміти досліджувати основні чинники конкурентоспроможності товарів і послуг;
- розуміти сутність і значення конкурентоспроможності організації і основні чинники впливу на неї;
- володіти сучасними управлінськими технологіями формування стратегічної конкурентоспроможності організації;
- вміти визначати конкурентний потенціал організації;
- володіти методами діагностики конкурентної позиції і статусу сучасної організації;
- здійснювати ефективне управління конкурентними ризиками;
- розробляти конкурентні стратегії;
- вміти забезпечувати реалізацію стратегію конкурентоспроможності організації;
- вміти аналізувати і оцінювати міжнародну конкурентоспроможність організації;
- готувати пропозиції щодо підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів конкуренції у сучасних умовах господарювання.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

3. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ПП2.1.2.18.01 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ

Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки

Конкуренція: сутність і види. Еволюція поглядів на конкуренцію. Конкуренція як рушійна сила ринку. Види конкурентної поведінки. Функції конкуренції як економічної категорії. Підходи до класифікаційних ознак економічної конкуренції. Прийоми цінової та нецінової конкуренції.

Ринок: сутність і види. Типи ринкової поведінки підприємства.

Види конкурентоспроможності залежно від рівня й об'єкту аналізу. Рівні конкурентоспроможності підприємства. Ознаки конкурентоспроможності.

Тема 2. Діагностика конкурентного середовища

Сутність конкурентного середовища. Основні складові конкурентного середовища . Класифікація конкурентного середовища.

Конкурентна сила ринку. Модель п'яти сил конкуренції в галузі. Розподіл ринкових часток між конкурентами. Рентабельність ринку.

Аналіз діяльності конкурентів. Типологізація конкурентів. Схема аналізу профілю конкурента. Структура аналізу діяльності конкурентів. Аналіз товарної політики конкурента. Карта стратегічних груп.

Основні види бенчмаркінгу. Етапи процесу бенчмаркінгу. Особливості конкурентної розвідки.

Тема 3. Стратегічне управління конкурентними перевагами об'єктів конкурентоспроможності

Сутність та співвідношення понять „ринкові чинники успіху”, „ключові компетенції”, „конкурентні переваги”. Властивості конкурентних переваг. Поняття конкурентної переваги. Види конкурентних переваг. Джерела конкурентної переваги. Еволюція концепцій конкурентних переваг.

Стадії формування конкурентних переваг. Чинники втримання конкурентних переваг. Сфери формування та реалізації конкурентних переваг.

Класифікація й сутність основних методів управління конкурентними перевагами. Методи аналізу конкурентних переваг. Формування конкурентних переваг об'єктів на підставі їхньої ексклюзивної цінності. Аналіз конкурентоспроможності фірми за Ж.-Ж. Ламбенем.

Стратегічне управління конкурентними перевагами. Стратегії надбання конкурентної переваги (загальні стратегії конкуренції). Стратегічні показники, що впливають на вибір стратегії. Напрямки і фактори досягнення конкурентних переваг низьких витрат. Аналіз потенціалу диференціації. Підтримка конкурентоздатності відповідно до стадії життєвого циклу конкурентної переваги.

Тема 4. Стратегічна конкурентоспроможність товарів і послуг та методи їх оцінки

Сутність понять „товар” і „послуга”. Особливості конкурентоспроможності товарів і послуг. Основні критерії конкурентоспроможності товарів і послуг.

Чинники конкурентоспроможності товарів і послуг. Критерії стратегічної конкурентоспроможності товару і послуги.

Методи оцінки конкурентоспроможності товарів і послуг. Оцінка конкурентоспроможності торгової марки: ідентифікація конкурентних переваг торговельної марки, розробка конкурентної карти ринку за результатами використання конкурентних переваг торговельної

марки.. Застосування інтегральної моделі для оцінки конкурентоспроможності торгівельної марки.

Якість товару – основний важіль забезпечення його конкурентоспроможності. Комплексний підхід до підвищення якості на конкурентоспроможності продукції, концепція якості продукції в системі внутрішньо фірмового управління, загальна схема оцінювання конкурентоспроможності.

Основні підходи до стратегічного управління конкурентоспроможністю товару. Основні методи та способи підвищення конкурентоспроможності продукції та послуг на ринку. Оптимізація співвідношення ціни, якості та обслуговування як основна мета управління конкурентоспроможністю товару.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ПП2.1.2.18.02 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

Тема 5. Система та процес стратегічного управління конкурентоспроможністю організації

Поняття стратегічної конкурентоспроможності організації. Чинники впливу на стратегічну конкурентоспроможність організації. Аспекти забезпечення конкурентоспроможності організації: виробничий, маркетинговий, фінансовий, інноваційний, організаційно – культурний, кадровий, управлінський. Макро- та мікроекономічні фактори конкурентоспроможності організації.

Принципи оцінки рівня стратегічної конкурентоспроможності організації. Показники оцінки конкурентоспроможності організації. Підходи до оцінки конкурентоспроможності організації.

Процес стратегічного управління конкурентоспроможністю організації. Етапи і процедури процесу управління конкурентоспроможністю організації. Загальна блок-схема організаційно-економічного механізму системи управління конкурентоспроможністю організації.

Управлінські технології формування конкурентоспроможності організації.

Тема 6. Конкурентні стратегії сучасної організації

Сутність конкурентної стратегії. Основні види конкурентних стратегій організації. Послідовність етапів розробки конкурентної стратегії фокусування. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності як комплексна стратегія. Ситуаційне проектування конкурентної стратегії. Колесо стратегії конкуренції. Підтримка конкурентоздатності відповідно до стадії життєвого циклу конкурентної переваги.

Сутність та особливості конкурентної стратегії у: нових і швидкозростаючих галузях; в галузях, що перебувають у стадії зрілості; у галузях, що перебувають у стадії стагнації або спаду. Зміст та особливості стратегії лідерів галузі, підприємств, що перебувають на других ролях, стратегії для слабого бізнесу. Застосування стратегії відновлення при кризових ситуаціях.

Забезпечення розробки та реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності організації. Правове, ресурсне, інформаційне забезпечення стратегії підвищення конкурентоспроможності організації. Механізм реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності організації. Контроль та аудит реалізації стратегії.

Тема 7. Оцінка конкурентного потенціалу організації

Конкурентний потенціал організації і його види. Складові конкурентного потенціалу організації. Модель управління конкурентним потенціалом організації.

Сутність конкурентного статусу організації. Системна оцінка стратегічної конкурентної активності.

Методика оцінювання конкурентного статусу. Напрями розвитку конкурентного статусу.

Конкурентна позиція організації. Оцінка конкурентної позиції організації на ринку. Основні рівні конкурентної позиції організації.

Оцінка та управління конкурентними ризиками.

Тема 8. Стратегічне управління міжнародною конкурентоспроможністю організації

Основні форми міжнародної конкуренції, її роль і місце в економічному розвитку держави. Суть міжнародного ринку та міжнародної конкуренції. Основні тенденції міжнародної конкуренції на сучасному етапі розвитку світової економіки. Вплив глобалізації на міжнародну конкурентну боротьбу. Глобальна конкуренція та глобальна конкурентоспроможність.

Класифікація чинників міжнародної конкурентоспроможності організації. Підходи до управління міжнародною конкурентоспроможністю організації. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності організації. Чинники вибору компанією міжнародної конкурентної стратегії. Глобальна стратегія. Міжнародна стратегія. Мультиринкова стратегія. Транснаціональна стратегія. Конкурентоспроможність в умовах глобалізації. Базові принципи управління конкурентоспроможністю організації на світовому ринку

Стратегії компаній на міжнародних ринках. Стратегії ринкового лідера, ринкового послідовника, нішера. Стратегії досягнення конкурентоспроможності віолентами. Стратегії досягнення конкурентоспроможності експлерентами. Стратегії досягнення конкурентоспроможності коммутантами. Стратегії досягнення конкурентоспроможності патіентами.

Конкурентоспроможність товарів і послуг на світовому ринку. Визначення критеріїв конкурентоспроможності товару (послуги). Оцінка конкурентоспроможності товару (послуги) на світовому ринку. Оцінка міжнародної конкурентоспроможності товару: параметри та показники. Життєвий цикл товару та міжнародна конкурентоспроможність товару. Методи підвищення конкурентоспроможності продукції. Якість і міжнародна конкурентоспроможність продукції. Способи підвищення конкурентоспроможності продукції на світовому ринку

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма / Заочна форма					
	Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с/р	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ДС1.08.01 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ						
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	10/8,5	2/1	2/0.5	-	-	6/8
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища	12/13,5	2/1	2/0.5	-	-	8/12
Тема 3. Стратегічне управління конкурентними перевагами об'єктів конкурентоспроможності	10/9,5	2/1	2/0.5	-	-	6/8
Тема 4. Стратегічна конкурентоспроможність товарів і послуг та методи їх оцінки.	12/11,5	2/1	2/0.5			8/10
Разом – зм. модуль 1	44/44	8/4	8/2	-	-	28/38
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ДС1.08.02 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ						
Тема 5. Система та процес стратегічного управління конкурентоспроможністю організації	10/9,5	2/1	2/0.5	-	-	6/8

Тема 6. Конкурентні стратегії суча	12/11,5	2/1	2/0.5			8/10
Тема 7. Оцінка конкурентного потенціалу організації	12/11,5	2/1	2/0.5			8/10
Тема 8. Стратегічне управління міжнародною конкурентоспроможністю організації	12/13,5	2/1	2/0.5			8/12
Разом – зм. модуль 2	46/46	8/4	8/2			30/40
Усього годин	90/90	16/8	16/4	-	-	58/78

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Назви тем	Кількість годин	
	денна	заочна
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	2	1
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища	2	1
Тема 3. Стратегічне управління конкурентними перевагами об'єктів конкурентоспроможності	2	1
Тема 4. Стратегічна конкурентоспроможність товарів і послуг та методи їх оцінки.	2	1
Тема 5. Система та процес стратегічного управління конкурентоспроможністю організації	2	1
Тема 6. Конкурентні стратегії суча	2	1
Тема 7. Оцінка конкурентного потенціалу організації	2	1
Тема 8. Стратегічне управління міжнародною конкурентоспроможністю організації	2	1
Разом:	16	8

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Назви тем	Кількість годин	
	денна	заочна
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	2	0,5
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища	2	0,5
Тема 3. Стратегічне управління конкурентними перевагами об'єктів конкурентоспроможності	2	0,5
Тема 4. Стратегічна конкурентоспроможність товарів і послуг та методи їх оцінки.	2	0,5
Тема 5. Система та процес стратегічного управління конкурентоспроможністю організації	2	0,5
Тема 6. Конкурентні стратегії суча	2	0,5
Тема 7. Оцінка конкурентного потенціалу організації	2	0,5
Тема 8. Стратегічне управління міжнародною конкурентоспроможністю організації	2	0,5
Разом:	16	4

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Назви тем	Кількість годин	
	денна	заочна
Тема 1. Конкуренція в системі ринкової економіки	6	8
Тема 2. Діагностика конкурентного середовища	8	12
Тема 3. Стратегічне управління конкурентними перевагами об'єктів конкурентоспроможності	6	8
Тема 4. Стратегічна конкурентоспроможність товарів і послуг та методи їх оцінки.	8	10
Тема 5. Система та процес стратегічного управління конкурентоспроможністю організації	6	8
Тема 6. Конкурентні стратегії суча	8	10
Тема 7. Оцінка конкурентного потенціалу організації	8	10
Тема 8. Стратегічне управління міжнародною конкурентоспроможністю організації	8	12
Разом:	58	78

8. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Стратегічне управління конкурентоспроможністю організації» є формою наскрізних практичних завдань, виконання яких потребує засвоєння змісту конкретних тем з дисципліни та отримання навиків використання набутих знань шляхом проведення певних розрахункових завдань.

Індивідуальне завдання з дисципліни виконується **самостійно** кожним студентом.

Метою ІНДЗ є вивчення частини матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, а також систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань магістрантів з дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

ІНДЗ оформляється у електронному вигляді або зброшурованого звіту на аркушах паперу А4. Всі сторінки повинні обов'язково бути пронумеровані (нумерація розпочинається з титульної сторінки, на якій номер не ставиться). Текстова частина наводиться в друкованому або рукописному вигляді. Поля аркушів: ліве – 2,5 см, праве, верхнє і нижнє – 1,5 см, шрифт – Times New Roman 14 пт., міжрядковий інтервал – 1,5.

Всі ілюстрації, таблиці, схеми повинні бути пронумеровані та підписані.

Всі інформаційні джерела, використані при підготовці ІНДЗ, повинні бути зазначені у списку інформаційних джерел наприкінці роботи. Список повинен містити більше, ніж 5 інформаційних джерел, кожне з яких описане відповідно до загальних правил.

Номер варіанта завдання має збігатися з порядковим номером, під яким зареєстровано прізвище студента у журналі академічної групи.

ІНДЗ виконується студентом під час семестру і подається на перевірку викладачу у встановлений термін, не пізніше ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії.

Максимальна оцінка за ІНДЗ становить 15 балів. Розподіл балів за елементами ІНДЗ наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл балів за виконання ІНДЗ

Елементи ІНДЗ	Кількість балів
Текстове наповнення	4
Ілюстративне наповнення	2
Аналітичне наповнення	7
Дотримання загальних вимог оформлення	2
Разом	15

Приклад ІНДЗ 1 «Діагностика конкурентного середовища»

До початку 2014 року на українському чайному ринку налічувалося близько 130-140 торгових марок. У зв'язку з девальвацією гривні і кризовим становищем в країні, за останні роки їх число скоротилося на 1/3, в результаті підвищення цін на чай і низьку конкурентоспроможність ТМ. Останні кілька років (2015-2020 рр.) На ринку чаю України лідирує п'ятірка виробників:

- Компанія «Піраміда» (ТМ Grace!, AhmadTea, ТЕТ);
- Unilever (Lipton, BrookBond, «Бесіда»);
- «Орімі-Трейд» (Tess, Greenfield, «Принцеса Нурі», «Принцеса Канді», «Принцеса Гіта», «Принцеса Ява»);
- «Май Україна» (Curtis, «Лисма», «Майський»);
- «СолоМія» (Askold, «Домашній чай», Batik).

Проаналізуйте конкурентне середовище ринку чаю в Україні за моделлю 5 сил конкуренції М. Портера. На ринку чаю провідними є 5 підприємств. Основне суперництво відбувається між ними. За даними таблиці 1 оцінити тип ринкової структури і силу конкуренції на ринку чаю в Україні:

- 1) розрахувати індекс концентрації і оцінити рівень концентрації у галузі;
- 2) розрахувати індекс Херфіндаля-Хіршмана;
- 3) розрахувати індекс Розенблюта.

Таблиця 1

Структура ринку за торговими маркам, в тонах, 2022 р.

п/н	Торгова марка	Обсяг реалізації, т
1	AhmadTea	2,6
2	Curtis	1,0
3	Lipton	3,2
4	Бесіда	1,4
5	Greenfield	4,2
6	Batik	1,6
7	«Майський»	1,6
8	Tess	0,6
9	«Принцеса Нурі», «Принцеса Канді», «Принцеса Гіта», «Принцеса Ява»	0,8

10	Акбар	1,2
11	Інші	1,8

Приклад ІНДЗ 2 «Діагностика конкурентоспроможності організації»

За допомогою розрахунково-аналітичного методу дослідити рівень конкурентоспроможності товарів. Товар для дослідження обирається студентом самостійно (для прикладу, побутова техніка, ноутбуки, смартфони, продукти харчування і т.д.). Для порівняння обирається оцінюваний виріб, конкурентоспроможність якого буде оцінюватися та базовий.

Перелік технічних параметрів і їх коефіцієнти вагомості студентом обирається самостійно відповідно до об'єкту дослідження.

Завдання:

1. Обчислити одиничні, групові та інтегральний показники конкурентоспроможності.
2. Чи є виріб конкурентоспроможним? Відповідь обґрунтувати.
3. Як можна підвищити конкурентоспроможність виробу, не змінюючи його технічних параметрів?
4. Побудуйте багатокутник конкурентоспроможності досліджуваних виробів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Підчас вивчення студентами навчальної дисципліни „Стратегічне управління конкурентоспроможністю організації” застосовують такі методи навчання:

- *Наочні:* презентації до лекцій, роздаткові матеріали, аналіз студентами існуючої вітчизняної і зарубіжної практики управління конкурентоспроможністю;
- *Практичні:* управлінські ситуації щодо підвищення конкурентоспроможності, завдання для ухвалення рішень при побудові конкурентних стратегій, завдання для семінарських занять, індивідуальне науково-дослідне завдання, розрахункові задачі.

Основними методами навчання, що використовуються в процесі викладання навчальної дисципліни є:

-- метод передачі і сприйняття навчальної інформації, пробудження наукового інтересу (лекції, ілюстрації, презентації);

-- метод практичного засвоєння курсу з допомогою складання тестових завдань, вирішення задач та ситуацій з

метою набуття умінь і практичних навичок (практичні заняття);

-- метод модульного контролю з допомогою періодичного складання модулів за тематикою лекційних та практичних занять;

-- метод самостійного засвоєння студентами навчального матеріалу у вигляді складання тестів, вирішення задач та ситуацій, написання рефератів на підставі самостійно опрацьованої базової літератури та додаткових джерел інформації (в т.ч. законодавчих актів) з метою конкретизації й поглиблення базових знань, необхідних умінь та практичних навичок (самостійна робота);

-- електронні матеріали з відповідного курсу та інших пов'язаних курсів у системах (платформах) Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Moodle.

- Під час навчання застосовуватимуться презентація, лекції, комплексні модулі та завдання, електронні матеріали з відповідного курсу, колаборативне навчання (групові проекти, спільні розробки), дискусія, написання наукових праць та розробок.

Результати навчання	Методи навчання і викладання	Методи досягнення оцінювання результатів навчання
ПРН2 Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка

		самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, залік.
ПРН5 Планувати діяльність організації у стратегічному та тактичному розрізах	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, залік.
ПРН13 Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)	Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, виконання практичних кейсів та ІНДЗ	Форми і методи поточного оцінювання: усне та письмове опитування, тестове опитування, оцінка самостійної роботи, оцінка індивідуальних завдань, залік.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:

- практичні заняття: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 30.
- контрольні заміри (модулі): 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 30.
- індивідуальне завдання: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 30.
- підсумкове тестування: 10 % семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 10.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

При викладанні дисципліни «Стратегічне управління конкурентоспроможністю організації» використовуються такі методи контролю:

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять й змістових модулів і має за мету перевірку рівня підготовки студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є контрольні роботи і тестування.

Об'єктами поточного контролю знань студентів з дисципліни «Стратегічне управління конкурентоспроможністю організації» є:

- 1) систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- 2) виконання модульних (контрольних) завдань;
- 3) виконання самостійних (індивідуальних) завдань;

При оцінці систематичності та активності роботи студента на практичних заняттях враховується:

- рівень знань, продемонстрований у відповідях на практичних заняттях;
- активність при обговоренні дискусійних питань;
- результати виконання практичних робіт, завдань поточного контролю тощо.

При оцінці виконання модульних (контрольних) завдань враховується загальний рівень теоретичних знань та практичні навички, набуті студентами під час опанування відповідного змістовного модуля.

Засоби діагностики успішності навчання

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів є важливим структурним компонентом навчально-виховного процесу. Підсумкове оцінювання знань студентів здійснюється за поточним, проміжним та підсумковим контролем знань протягом семестру.

З метою перевірки якості підготовки, знань, умінь студента з дисципліни використовуються такі засоби оцінювання:

- для поточного контролю – усне опитування, проведення тестування, розв'язування задач, розгляд ситуацій;
- для проміжного контролю – проведення модульного контролю, що включають тестування, теоретичні питання;
- для підсумкового контролю – проведення підсумкового тестування

Засоби поточного контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
Поточне опитування на практичних заняттях	30
Тестування за змістовим модулем 1	15
Тестування за змістовим модулем 2	15
Індивідуальне завдання	30

Засоби підсумкового контролю:

Засоби контролю	Кількість балів
Підсумкове тестування	10

Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають індивідуальне письмове завдання.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному, проміжному оцінюванні та самостійній роботі. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЄТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Оцінювання знань студентів відбувається за 100 бальною шкалою та передбачає врахування таких складових:

1. *Поточної успішності та виконання самостійної роботи (максимум 60 балів).*
2. *Проміжної успішності (написання 2-х модульних тестів по 30 балів кожен).*
3. *Підсумкове тестування (10 балів)*

Види завдань, виконуваних студентами	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ПП2.1.2.18.01 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	
Поточне опитування (усне опитування, розв'язування задач, доповнення до виступу, участь у дискусіях)	15
ІНДЗ 1	15
Контрольне тестування за модулем 1	15
Разом	45
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ ПП2.1.2.18.02 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ОРГАНІЗАЦІЙ	
Поточне опитування (усне опитування, розв'язування задач, доповнення до виступу, участь у дискусіях)	15
ІНДЗ 2	15
Контрольне тестування по модулю 2	15
Разом	45

Підсумкове оцінювання	10
Разом за семестр	100

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (університету, національною та ECTS):

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
0-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Загалом, оцінювання знань студента ґрунтується на таких критеріях:

Оцінка „відмінно/зараховано”:

- студент у повному обсязі володіє програмним матеріалом,
- вільно і логічно-аргументовано висвітлює проблеми управління конкурентоспроможністю,
- бачить місце питання, яке розглядається, у контексті загальної теорії конкурентоспроможності,
- при відповіді на питання посилається на рекомендовану програмою курсу додаткову науково-монографічну літературу,
- вміє показати методологічне значення теорій і систем управління конкурентоспроможністю для вибору шляхів вирішення конкретних соціально-економічних прикладних проблем.

Оцінка „добре/зараховано”:

- студент володіє фактичним матеріалом курсу, але допускає окремі неістотні помилки,
- висновки й узагальнення, які він зробив, не є вичерпними,
- відсутні посилання на додаткову літературу,
- практичне застосування теоретичних знань є дещо розпливчастим.

Оцінка „задовільно/зараховано”:

- студент в основному володіє фактичним матеріалом курсу, але в окремих аспектах питань припускається істотних помилок,
- не в змозі самостійно робити чіткі закінчені висновки й узагальнення та пов’язати теоретичні знання з практикою,
- виклад матеріалу утруднений, неповною мірою використовується категоріальний апарат навчальної дисципліни.

Оцінка „незадовільно/незараховано”:

- студент не володіє матеріалом курсу, не орієнтується у його проблематиці,
- при спробі викладу матеріалу припускається грубих помилок,
- не може зробити жодних висновків та узагальнень,

– не бачить взаємозв'язку теорії та практики, яка розглядається.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Балабанова Л.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб. / Л.В. Балабанова, Г.В. Кривенко, І.В. Балабанова. – К. : ВД «Професіонал», 2019. – 256 с.
2. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю та зовнішньоекономічною діяльністю. Ч. 1: Конспект лекцій з дисципліни для студентів. – Д.: НМетАУ, 2019. – 49 с.
3. Іванов Ю.Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток : монографія. – Харків : ВД «ІНЖЕК», 2018. – 352 с.
4. Леськів Г. З., Франчук В. І., Левків Г. Я., Гобела В. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с
5. Цибульська, Е.І.. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. 051 – Економіка / Е. І. Цибульська ; Нар. укр. акад. – Харків : Вид-во НУА, 2018. – 320 с.

Додаткова література:

1. Должанський І. З. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 384 с.
2. Клименко С. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник. / С. М. Клименко, О. С. Дуброва, Д. О. Барабась, Т. В. Омеляненко, А. В. Вакуленко. - К.: КНЕУ, 2006. - 527 с.
3. Кузьмін О. Є. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: підручник / О. Є. Кузьмін, Н. І. Горбаль. - Львів : Компакт-ЛВ, 2005. - 304 с.
4. Портер М. Стратегія конкуренції: методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / М. Портер ; Майкл Е. Портер ; Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. - К. : Основи, 1998. – 390 с.
5. Фатхутдінов Р.А. Управління конкурентоспроможністю організацій. Підручник. / Р. А. Фатхутдінов. - Київ, Кондор, 2009. - 432 с.
1. Martin R.L. A Study on the Factors of Regional Competitiveness: A draft final report for The European Commission Directorate-General Regional Policy. – 2003. – 184 p.

Інформаційні ресурси:

1. Закон України «Про захист економічної конкуренції». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>
2. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» . URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр#Text>
3. Закон України «Про природні монополії» . URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-14#Text>
4. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» . URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text>

5. Закон України «Про захист прав споживачів» . URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>
6. Головне управління статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Антимонопольний комітет України. URL: <https://amcu.gov.ua>
8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського / URL:<http://www.nbuv.gov.ua/>.